

TANSZÉKEINK

Jogtörténeti Tanszék

Bár a jogtörténet nem a legfontosabb tárgy a gyakorló jogász szempontjából, mégis nagyon komolyan számonkérjük, hiszen az ugynevezett jogászai intelligencia megszerzéséhez elengedhetetlen. A tanszéken folyó tudományos kutatómunka, az oktató-nevelő és társadalmi tevékenység bemutatása több okból is aktuális.

Dr Both Ödön tanszékvezető egyetemi docens a Pedagógusnap alkalmából megkapta az Oktatásügy Kiváló Dolgozója című kitüntetést / ugyanebben az elismerésben részesült Dr Kovács István egyetemi tanár, karunk Dékánja is /. A közelmúltban jelentős nemzetközi jogtörténeti konferencián vettek részt a tanszék oktatói, és talán azért is, mert elsőéveseinket ez a tanszék "közelebbről is érinti". Így a cikk tájékoztatójukat is segítheti az egyetemen.

A bemutatást maga Both docens ur vállalta, s egy csaknem két óras jóízű beszélgetés során meg is tette.

Tudományos munkáról. Hárman vagyunk a tanszéken: magam 25 éve, Dr Tóth Árpád adjunktus 15 éve, Dr Ruzsoly József adjunktus 10 éve dolgozik ezen a helyen. Az én tudományos fokozatom

kandidátus. Közelebbi szakterületem az 1790-től 1849-ig terjedő időszak magyar jogtörténete. Jelenleg doktori értekezésem dolgozom. Tóth Árpád kandidátusi értekezése elkészült. / Témája: A kivételes hatalom problémái a dualizmus korában. / Védésére ez évben kerül sor. Ruzsoly József kandidátusi értekezése előreláthatóan jövőre készül el. / Ő a választójog történetével foglalkozik; a választási bíróság kérdéséről több tanulmánya jelent meg már eddig is. / Feudális kori témákkal / melyek feldolgozásához elengedhetetlen a latin nyelv ismerete / én foglalkozom, kollégáim inkább a burzsoá jog történetét vizsgálják.

Azt hiszem, itt kellene említést tennünk a konferenciákról, amelyek egyben nemzetközi kapcsolatainkra is rávilágítanak. Mindenekelőtt a csehszlovák és a magyar jogtörténészek között létrejött igen jó kapcsolatokról kell megemlékeznünk, amelyeknek szervezeti keretei is mintegy másfél évtizede kialakultak. Ez a kapcsolat szélesedett pl 1969-ben a római jogi tanszékkel közösen rendezett nemzetközi konferenciává, amelyet Szegeden rendeztünk mintegy 40 külföldi s ugyanennyi magyar római jogász és jogtörténész részvételével. A magyar-csehszlovák munkaértekezletekből nőtt ki a Közép- és Kelet-Európai Jogtörténészek Konferenciasorozata, amely legutóbb ez év májusában az ausztriai Kremsben tartotta ülését. Munkájában a magyar és csehszlovák tudósokon kívül részt vettek lengyelek, osztrákok; bulgárok, románok, NDK-beliek, NSZK-beliek és jugoszlávok is. Itt én a feudális tulajdon eltörléséről adtam elő, Ruzsoly adjunktus pedig a kisajátítás dualizmuskori problémáiról tartott előadást. Véleményem szerint a kutatási eredmények ismeretén túl ezeknek a konferenciáknak a közvetlen, személyes munkakapcsolatok kialakításában van a legnagyobb szerepe. Fotokópiákat, irodalmat cserélünk, de ezek mégsem pótolják a hosszabb időre szóló kutatási ösztöndíjakat. / Ezt a problémát a polgári jogi tanszék vonatkozásában Kemenes Béla docens ur is említette. /

oktatásról, A tanszék oktatóinak érvelése végre meghallgatásra
tanulásról talált. Az egyetemes jogtörténet ettől a tanévtől

kezdve féléves tárgyból ismét - a korábbi két évtizedes jól bevált gyakorlatnak megfelelően - egy éves tárgy lesz, a félévek végen kollokviummal. Azt hiszem, hogy ez a hallgatók számára is nagy könnyebbséget jelent majd.

Itt élek az alkalommal, hogy szóljak az ELSŐÉVFÉLŐKHEZ: az egyetemen nem lóg mindig a fejük fölött Demoklész kardjaként a napenkénti visszakerdezés veszélye, ennek ellenére, ha nem is napról-napra, de legalább is hétről-hétre tanulják meg a tananyagot és ne általánosságokban, hanem történeti tényekhez kötötteen. A tanszéknek az évszámokkal, az idegen nyelvű műkifejezésekkel kapcsolatban nincsenek ugyan túlzott követeléseik, de a jogtörténeti szempontból döntő jelentőségű időpontokat és műkifejezéseket ismerni kell. A folyamatos tanulást azért is nagyon fontosnak tartom, mert a vizsgaanyagok jelentős részét az előadásokon hallottak teszik ki, és az esetleg félreértett, rosszul rögzített anyagot csak az előadást követő rövid időn belül lehet kijavítani akár úgy, hogy a vitatott részt a hallgató más hallgatóval beszél meg, akár úgy, hogy a gyakorlaton vagy a konzultációkon a tanszék bármelyik oktatójától kér felvilágosítást.

Diákköréről A tanszék mellett eredményes tudományos diákkör dolgozik. A legutóbbi Országos Tudományos Diákköri Konferencián pl. a jelenlegi titkár részesült miniszteri jutalomban. A diákkörben szívesen látunk elsőéveseket. A vizsgákon, a számonkérések során ez közvetlen előnyt nem jelent ugyan, mégis érdemes belépni a tagok sorába, mert hiszen az egyes dolgozatok elkészítésekor mindig az eredeti források tanulmányozásán van a hangsúly, amely jelentősen növeli a diákköri tag társadalomismeretét, kutatókészségét, szakmai tudását és természetesen az elkészített tanulmány értékét is. Jellemző erre, hogy a szakdolgozatként benyújtott diákköri dolgozatok jelesnél gyengébb minősítést nem kaptak.

Társadalmi, állami megbízatások A tanszéki munkán kívül több társadalmi és állami feladatot is ellátunk. Én a Magyar Jogász Szövetség Jogtörténeti Szakosztályának vagyok elnökségi tagja, a Karon Szakszervezeti és a Tudományos Bizottságban tevékenykedem, Tóth Árpád több alkalommal volt az MSZMP kari alapszervezeti vezetőségének tagja, illetve titkára. Tagja az egyetemi pártbizottságnak és az Egyetemi Tanácsnak. Ruzsoly József évekig volt az egyetem KISZ-Bizottságának tagja, jelenleg pártcsoporthoz vezető és a Tudományos Diákköri Tanács tagja.

Reményi Éva és Várnay Ernő